

JÄMTLAND HÄRJEDALEN

INNOVATIONS- program 2020

– Steg för nyskapande

som leder mot innovationsstrategins vision
"En innovationsdriven samhällsutveckling
i världsklass 2025"

Möjliggörande *regionalt ledarskap!*

Fler nyskapande kreativa människor som skapar nytta för varandra i vår härliga region är vad det regionala innovationsprogrammet vill inspirera till. Våra offentliga resurser räcker inte till för alla behov som väntar på en lösning. Samma sak hos företag, i civilsamhället och den akademiska världen! Vi måste därför samskapa, lägga våra kloka huvuden ihop för att skapa den samhällsutveckling vi vill att våra barn och barnbarn ska möta. Det finns ingen den, eller någon, det är du och jag som ska göra det!

Region Jämtland Härjedalen är här en möjliggörare som med innovationsprogrammet vill inspirera till samskapande utifrån de aktiviteter som du och andra jämtar och härjedalingar har talat om för oss är viktiga att vi arbetar med de kommande fem åren.

Regionen kommer ta sitt ledarskap genom att skapa förutsättningar för regelbundna dialogbaserade mötesplatser i hela regionen där medborgardrivna framstegsgrupper tar sig an dessa aktiviteter.

Regionen kan här förhoppningsvis bidra med finansiering och stöd av olika slag. Men det är bara om vi arbetar ihop och smart nyttjar våra befintliga resurser som vi kommer att lyckas.

Fokus för innovationsprogrammet är samskapande, tillit och frivillighet. Regionen kan inte tvinga utan bara locka till engagemang. Vi har nu en modell för detta som flera regioner, länder och universitet vill ansluta till. Det är vår stora förhoppning att denna process ska göra just dig intresserad så att vi får möjlighet att träffas och fira vår gemensamma framgång vid den årliga Mötesplats Jämtland Härjedalen som vi vill se hända från 2016!

*Känn dig varmt välkommen till Region Jämtland Härjedalen
- en region att längta till och växa i!*

Robert Uitto
regionråd

Björn Eriksson
regiondirektör

Anders Byström
biträdande regiondirektör

Innehåll

Del 1 Innovation - varför och hur?

Varför behöver vi vara nyskapande i Jämtland Härjedalen?	5
Mål	6
Vilka är nyskaparna?	8
Stödsystemet	10

Del 2 Innovationsprogram 2020

Vilka får det att hända?	13
Innovationsprogram 2020	14
Stöd för nyskapare	14
Kreativa möten	16
Kreativa byråkrater	18
Utveckla talanger	20
Grejen med Jämtland Härjedalen	22
Gränslösa grannar	24
Cirkulär ekonomi som utvecklingsmotor	26
Verktyslåda för nyskapande	28

Här hittar du dom rapporter och underlag som legat till grund för arbetet:
www.regionjh.se/nyskapande

Del 1 Innovation

- varför och hur?

NYSKAPANDE & KREATIV I JÄMTLAND HÄRJEDALEN

- vårt regionala innovationsprogram visar oss vägen!

Traditionellt brukar myndigheter ta fram ett handlingsprogram med förslag på aktiviteter och aktörer som är tänkta att utföra de eller vara ansvariga för en process.

I vår nyskapandeprocess ville vi göra annorlunda. Vi vill skapa en regional arena för dialog om vilka frågor som är mest viktiga för oss att samskapa kring utifrån våra gemensamma behov och önsknings om samhällsutvecklingen. Frågor om möjlighet till stöd för nyskapare, cirkulär ekonomi som motor för utveckling, kreativa mötesplatser och science park samt kreativa byråkrater lockade allra mest. Innovationsprogrammet som du nu håller i din hand växte fram underifrån utifrån dialogen i dessa möten under 2015.

Vissa möten gjorde vi ihop med Region Västerbotten inom Innovationsloopen. Kunskap växte om kreativa byråkrater och kreativa mötesplatser på läresor till Regionerna Västra Götaland, Halland, Södra Småland, Sör-

land, Region Midtjylland i Danmark samt Cleveland i USA.

Utifrån detta sätt att arbeta, öppet, tillitsfullt och inkluderande är det Region Jämtland Härjedalens förhoppning att vi skapar en kulturell förändring kring samskapande och dialog som gör att möten och medborgardrivna framstegsteam kontinuerligt möts och tar utvecklingen framåt.

En ny historia om Region Jämtland Härjedalen har börjat skrivas 2015 om den samskapande och öppna regionen som lockar och attraherar individer utanför vår region att bidra med kreativitet, nyskapande och utveckling.

Vi välkomnar alla att delta i vårt fortsatta arbete och ser fram emot att träffa, eller få en inbjudan, av just dig under 2016!

Välkommen!

KOPPLING TILL EU, NATIONELLA STRATEGIN & REGIONALA UTVECKLINGSSTRATEGIN

Den Svenska nationella innovationsstrategins mål är att bidra till ett innovationsklimat med bästa möjliga förutsättningar för innovation i Sverige med sikte på år 2020. Det ska bli möjligt för fler människor och organisationer i näringsliv, offentlig verksamhet och civilsamhälle att utvecklas och mer effektivt bidra till nya eller bättre lösningar som svarar mot behov och efterfrågan.

Även i EU2020-strategin om en smart, hållbar och inkluderande tillväxt, betonar man innovation som något som måste förstås som ett öppet system, där olika aktörer samarbetar och samverkar.

Med visionen "En innovationsdriven samhällsutveckling i världsklass" vill vi stimulera till innovation som bidrar till förverkligandet av den regionala utvecklingsstrategin. Den regionala utvecklingsstrategin i Jämtland Härjedalen innehåller en rad övergripande mål. Av dessa är nio stycken viktiga även för regionala innovationsstrategin samt innovationsprogrammet: *Fler arbetstillfällen och fler företagare, ökade investeringar och god tillgång till riskkapital, ökade förädlingsvärden och mer försäljning utanför länet, fler kluster och gränsöverskridande nätverk, fler personer besöker och bosätter sig i länet, en väl fungerande jämlik och jämställd social välfärd, andelen utomnordiska födda motsvarar*

riksgenomsnittet, länet tillhör de mest attraktiva i landet för unga kvinnor, bra och utvecklat mottagande av all nya länsinnevånare.

De tre vägledande målen för innovationsarbetet i Jämtland Härjedalen är hämtade ur innovationsstrategin:

1. Smart specialisering utifrån våra villkor
2. Stärkt omvärldsbild av vad som gör oss unika
3. Effektiv användning av gemensamma resurser

Mätning och indikatorer

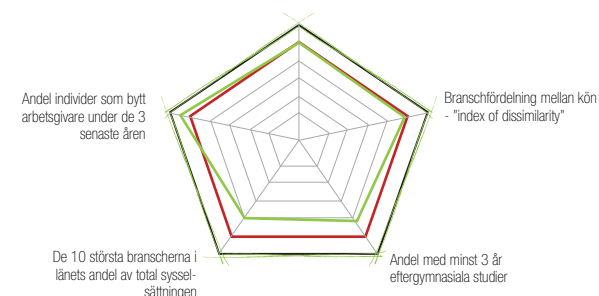
För att bedöma hur den innovationsdrivna regionala tillväxten ser ut i olika regioner brukar sammanvägda index användas. Innovationsstrategins mål mäts med Reglabs innovationsindex som bygger på tre block: regionens grundförutsättningar, förnyelseförmåga och marknadsförmåga.

Mer info: www.regionjh.se/nyskapande
Jämtland Härjedalen 2030 Innovativt och attraktivt - Regional utvecklingsstrategi.

Regionalt Program Mellersta Norrland för Europeiska Regionala Utvecklingsfonden 2014 – 2020. Analys, Bilaga 3.

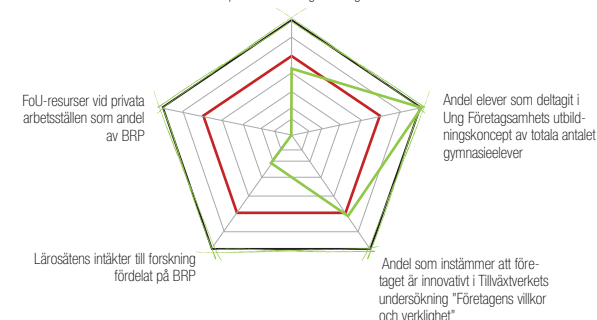
GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR

Förvärvsfrekvens bland utrikesfödda, relaterat till förvärvsfrekvens hos personer födda i Sverige

FÖRNYELSEFÖRMÅGA

Andel nystartade företag per 100 befintliga företag

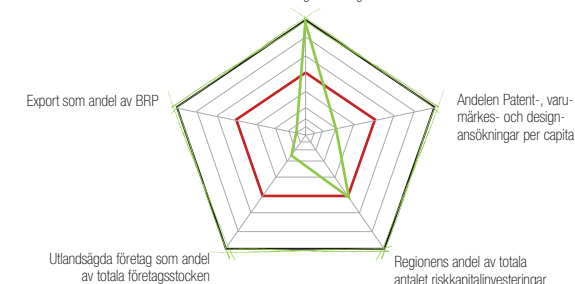
■ Jämtland Härjedalen 2012
■ Rikssnitt

Reglabs innovationsindex mäter förnyelseförmåga, marknadsförmåga och förutsättningar i olika regioner. Den senaste mätningen i Jämtland Härjedalen gjordes 2012 och jämförs här med riket (exkl storstäder).

Källa:
Rapport innovationsindex 2013, regional förmåga till ekonomisk förnyelse, www.reglab.se/innovation

MARKNADSFÖRMÅGA

Andel entreprenöriella individer i dagbefolkningen

Vilka är Nyskaparna?

Jonas & Linnea Haggren
– Hallenbygden

Nyskapande för oss är att göra på ett annat sätt än vad vi alltid har gjort och kombinera vanliga saker och göra något ovanligt bra med det.

Jonas och Linnea planerade, förberedde och genomförde en workshop i Hallenbygden för att rädda högstadiet och förskolorna och hitta långsiktiga framtidsmål för Hallenbygden.

Anna-Märta Johansson

– Landsbygdsutvecklare Ragunda kommun

Det som lockar mig med framtiden är de utvecklingsmöjligheter som jag är övertygad finns i HELA Jämtland Härjedalen. Jag är nyfiken på hur vi kan möta omvärlden i både det lilla och stora.

Anna Rex

– Kommunikationsstrateg

Nyskapande för mig är att titta på samma saker som alla andra, men se något annat. Det är att våga ställa frågor, koppla ihop gamla saker på ett nytt sätt och ifrågasätta normen. Anna är en del av föreningen Create Imagine Act, som har skapat KULTR-appen, och var med när TEDx Östersund arrangerades.

Mikael Holmström

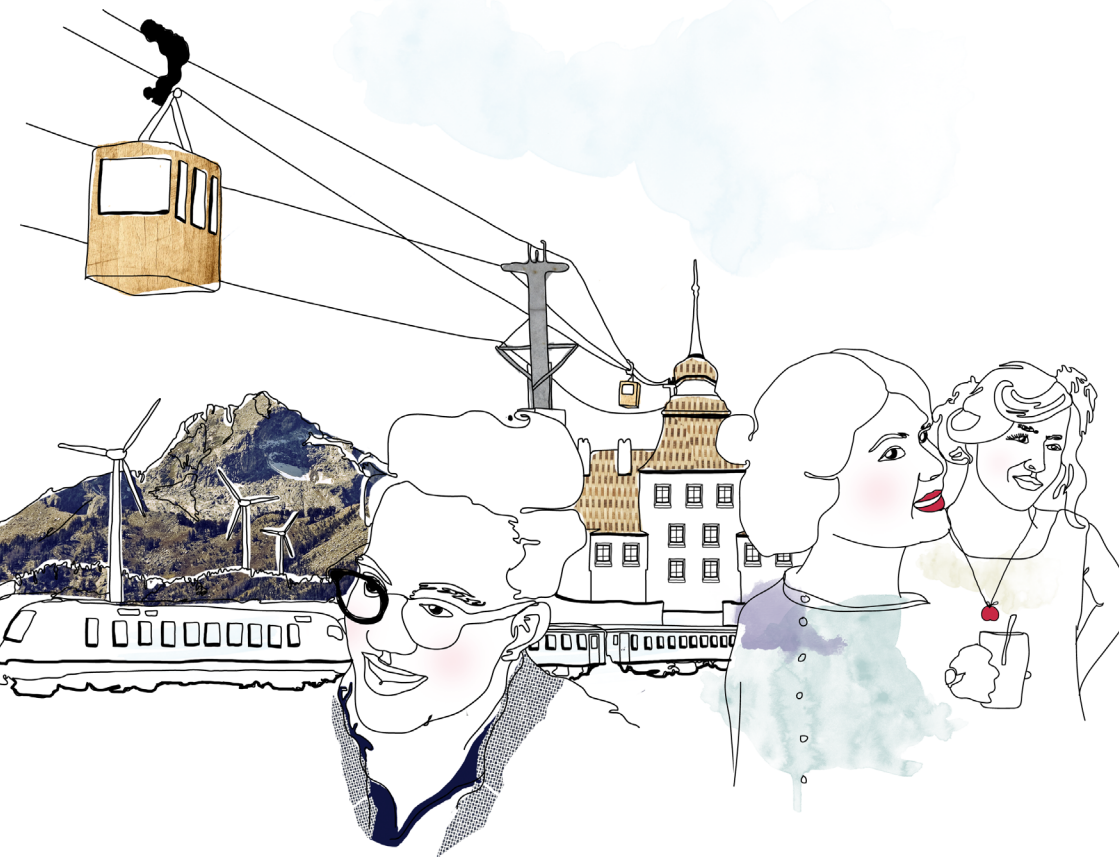
– Näringslivsutvecklare Härjedalens kommun

Ensam är inte stark, vi behöver alla samarbeta och hitta nya arbetssätt, tjänster och produkter som leder till utveckling.

Mikael har skapat outsourcing-affärer på många miljoner per år som varken kund eller dåvarande arbetsgivare trodde var möjliga. Dessa avtal och följdaffärer som skapats lever fortfarande kvar i regionen och ger både arbetstillfällen och skatteintäkter efter mer än 10 år.

Del 2 Innovations- program 2020

VILKA FÅR DET ATT HÄNDA?

Vad är de första tankarna som du associerar med ordet innovation? Är det en teknisk pryl, ett cykelhjul, en app eller en process? Oftast går tankarna till teknik, uppfinningar och att tjäna pengar. Men innovation är så mycket bredare.

Innovationsprogrammet tar sin ansats i samhällsutveckling med innovation i ett tvärsektorielt perspektiv. Näringslivsdriven innovation handlar om att tjäna pengar medan kreativa byråkrater i offentlig sektor främst utvecklar, effektiviserar och testar nya processer och produkter, ex. i testbäddar.

Akademien bygger kunskap och stödjer med ett konstant flöde av unga talanger till våra lärosäten. Några blir kvar, några blir anställda och några startar företag, och alla bidrar dom med stor vitalitet, nytänk och kreativitet. På samma sätt bidrar vi också på vår fritid till att utveckla meningsfulla aktiviteter inom ex. kultur & idrottsföreningar eller inom sociala företag sk. social innovation.

Gemensamt är att det handlar om människor och individer som gör det. Det finns ingen någon, eller den, som gör det utan det är jag och vi som gör det. Innovation handlar om insikten att vår värld är skapade av människor som inte var smartare än du och jag. Aktiviteterna är förslag till vad

vi som region har behov av och möjlighet att ta tag i. Vissa har påbörjats, vissa har inte ens formulerats mer än i en mening, vissa är ännu oformulerade. Vem får det att hända. Det är vi alla, och du är varmt välkommen att bidra inom det du vill se hända.

Det handlar om vår kollaborativa förmåga att samhandla och att utveckla saker ihop under tid. Är vi framgångsrika har vi en blomstrande framtid. Misslyckas vi kommer andra platser och regioner framstå som mer inspirerande och lockande för våra talangfulla individer.

De nya digitala verktygen gör att vi 2015 kan samskapa med alla i realtid. Det spelar ingen större roll om det är i Fyrås, Lofsdalen, eller Silicon Valley. Region Jämtland Härjedalen har verktygen och människorna på plats redan! Vårt innovationsprogram hoppas vi ska inspirera dig som individ att utveckla och nytiggöra de aktiviteter som finns beskrivna, eller ge oss förslag på helt nya aktiviteter som just du inspireras mest av!

Välkommen ATT
samskapa!

Stöd för nyskapare

En vanlig frustration i Jämtland Härjedalen är ”att det är så rotigt att förstå vem som gör vad och varför i innovationsstödsystemet när jag vill ha hjälp med min innovation”.

Frustrationen är berättigad eftersom stora summor offentliga medel kanaliseras till många aktörer som ska ge stöd i allt från finansieringsfrågor till start-up-hjälp, export- och projektstöd.

Vi är inte ensamma i våra funderingar och har därför inspirerats av den nationella satsning som nu görs på regionala sidor av verksamt.se.

Regionala verksamt.se kommer bli vår gemensamma kanal för att du ska hitta rätt i din fråga efter stöd, från idé till att driva bolag. Dessutom är stöd för rådgivning och kunskap, finansiering och kapital, internationalisering,

tillstånd och regelverk, stimulans till nyskapande, forskning och samskapa och nätverk andra ingångsvärden som du kan använda för att hitta ditt specifika stöd. Stöd till nyskapare handlar även om hur vi innovationsstöddaktörer kontinuerligt utvecklar formerna för vårt gemensamma stöd till kund.

Hur bättre läroprocesser utvecklas till projektverksamheten. Hur vi skapar mer transparenta beslutsprocesser kring ex. Regionalfonden och beslut om medfinansieringsstöd, och inte minst hur vi får ett innovationsstödsystem som är inkluderande och skapar tillit för alla, oavsett i vilken kommun man bor.

Mål, Framsteg, Nästa bästa steg ➤

Ett inkluderande, tillitsfullt och kunddrivet stödsystem med digitala och fysiska noder i alla kommuner är målet för regionens stöd till våra nyskapare. Betydande framsteg har gjorts genom att skapa en regional verksamt.se hemsida där många av regionens stödjande aktörer nu finns samlade. Vårt innovationsprogram, vår Innovationsblogg samt KULTR-appen är våra operativa verktyg för att nå ut med viktig information om innovationsmöjligheter. SKARP-online tar fram en digital innovationsledningstjänst för småföretag och offentlig verksamhet i glesa miljöer genom tre regionala företagare och regionen. Att samskapa formerna för regionala science park-funktioner som är tillgängliga för alla kommuner och företag är ett väldigt viktigt nästa steg.

Fördjupning

Läs inspirationsrapporterna **Rapport som underlag för utveckling av projektkontor i Region Jämtland Härjedalen*, Erik Sanström 2015. **Det samskapande innovationskontoret i Jämtland Härjedalen*, Olov Forsgren 2015 och **Ökad företagssamverkan inom och mellan branscher*, Montell & Partners 2014.

Samtliga inspirationsrapporter finns att läsa och ladda från www.regionjh.se/nyskapande

Aktiviteter

Alla delområden och förslag på aktiviteter är hämtade från dialoger med medborgare och experter under 2013-2015. Följ framstegen inom varje område digitalt via innovationsbloggen. Aktiviteterna är förslag till vad vi som region behöver ta tag i. Vissa har påbörjats, vissa har inte ens formulerats mer än i en mening. Vem som ska göra det? Det är vi alla, och du är varmt välkommen att ta tag i det du vill ska ske.

1. Regionala verksamt.se hemsida - tydligare rollfördelning och effektivare regional samordning
2. Aktörskartan
3. Nya kommuniaktionskanaler för att underlätta för innovatörer att hitta rätt
4. Skapa ett brett innovationsråd som vägleder vilka projekt- och klusterinitiativ som ska stödjas
5. Science park/inkubator-funktion för alla kommuner
6. SKARP innovation - innovationsledning för glesa miljöer. www.skarpinnovation.se
7. Transparentare beslutsprocesser avseende projektfinansiering och beslut
- Skapa en oberoende grupp som vägleder beslut
8. Uppföljning och utvärdering av regionfinansierade projekt
9. *Stödjande projektkontor utifrån näringslivsperspektivet
10. *Stödjande projektkontor utifrån Regionen Jämtland Härjedalens roll som möjliggörare
11. Öka tillgången till riskvilligt kapital i alla former
12. Attrahera kompetens och ge stöd till företag och branscher som är platsberoende
13. Använd och stärk upp företags- och branschorganisationer för att fånga upp behovet av innovationsstöd och bygg klusterinitiativ utifrån dessa
14. Peak Innovation - Mer stöd från vår nationella klustermiljö inom sport, turism och friluftsliv till alla kommuner
15. Fler idétävlingar för att lösa samhällsutmaningar
16. Använd strukturfondsmedel för att växa upp företagsstöd
17. Systematisk uppföljning och utveckling av innovationsindex
18. Inspirationsrapport: *Ökad företagssamverkan

Kreativa möten

Insikten i att "ensam inte är stark" blir allt större i dagens samhälle. Dagens utmaningar är inte enkla linjära processer som vi löser genom att gå från A till Ö, utan komplexa problem som snarare liknar ett garnnystan som vi nystar upp och använder oss av tillsammans genom kreativ samskapande dialog.

För att lösa komplexa problem krävs samskapande och dialog där många kompetenser hjälps åt att försöka nysta upp garnnystanet. Internet, smartphones, molntjänster och appar ger nya möjligheter att samskapa distansoberoende och gränslöst som inte var möjligt för bara några år sedan. Detta möjliggör öppen innovation, att använda den digitala tekniken fullt ut, många individer samtidigt som testar och använder stora mängder data simultant i en ständigt återkopplande process där vi testat oss fram.

Kreativa möten handlar också om vårt behov som sociala varelser att mötas fysiskt och samskapa. Dialogbaserade metoder ex. Open Space, World Cafe och Appreciative Inquiry (AI) har rönt framgångar här. I Staden Cleveland, USA, används AI för att förändra bilden av en hel stad, från kollaps och "Rustbelt" till en grön stad vid en blå sjö.

I Kreativa möten har vi inspirerats och tagit lärdom av detta och försökt översätta dessa initiativ till Jämtland! Välkommen att inspireras vidare du också!

Mål, Framsteg, Nästa bästa steg ➤

Att regelbundet mötas dialogbaserat, öppet och medborgardrivet kring viktiga samhällsutvecklande frågor under året gör en stor positiv skillnad. Att även bjuda in alla att fira våra gemensamma framsteg på Mötesplats Jämtland Härjedalen varje år är ytterligare ett av målen för fokusområdet kreativa möten.

Utbildningar i styrkebaserat och uppskattande ledarskap har påbörjats. Vi har lärt och börjat samskapa med förebilden Sustainable Cleveland i USA och med Fowler Center Business as Agent for World Benefit och deras aktionsforskningscenter på Case Western Reserve University. Vi har startat dialog om motsvarande aktionsforskning med flera institutioner på Mittuniversitetet. Vi utvecklar nu interregionala dialoger med Region Västerbotten och Tröndelags fylken om medborgardrivna dialogbaserade mötesystem för att skapa innovationskraft i hela norra Skandinavien.

Fördjupning

Läs inspirationsrapporten **Kreativa mötesplatser i Jämtland Härjedalen*, Daniel Richardsson 2014.

Samtliga inspirationsrapporter finns att läsa och ladda från www.regionjh.se/nyskapande

Aktiviteter

Alla delområden och förslag på aktiviteter är hämtade från dialoger med medborgare och experter under 2013-2015. Följ framstegen inom varje område digitalt via innovationsbloggen. Aktiviteterna är förslag till vad vi som region behöver ta tag i. Vissa har påbörjats, vissa har inte ens formulerats mer än i en mening. Vem som ska göra det? Det är vi alla, och du är varmt välkommen att ta tag i det du vill ska ske.

19. Främja dialogbaserade och samskapande utvecklingsprocesser.
20. Kreativ mötesplats i Jämtland Härjedalen
21. Resfria möten i regionen - utveckla distansoberoende kreativa mötesformer
22. Mobilt Fablab - Kreativ mötesplats på hjul för alla
23. Använd design som verktyg för samhällsutveckling
24. Lärresa: Sustainable Cleveland 2019, Ohio, USA och deras 10 åriga hållbarhets- utvecklingsprojekt med regelbundna kreativa samskapande mötesformer
25. Lärresa: Samskapandet mellan akademi & region/stad i Cleveland Ohio, USA
26. Lärresa: Innovationsloopen i Region Västerbotten
27. Lärresa: Science Center
28. Transition Network/Omställningsrörelsen bidra med kunskap inom omställning till Jämtland Härjedalen
29. Inspirationsrapport: *Kreativa mötesplatser

Kreativa byråkrater

Det handlar om att ta tillvara goda idéer hos personal och oss som använder organisationernas tjänster. Tillsammans kan vi utveckla och stärka den service som de offentliga organisationerna erbjuder.

Kommuner, regionen och andra offentliga organisationer har ofta skapat nya sätt att erbjuda service till oss samhällsmedborgare.

Organisationernas förmåga att tänka nytt, vara effektiva och sätta företag och medborgare i centrum måste hela tiden utvecklas. Vi behöver en miljö där medarbetare och de som använder sig av de offentliga organisationernas tjänster får utrymme att tänka nytt och bidra till framtidens offentliga förvaltningar.

Kreativa byråkrater behöver stöd för att ta sina idéer till förverkligade innovationer.

Ledarskap, organisationskultur utrymme för samskapande och finansieringsmodeller är perspektiv som vi behöver utveckla för att långsiktigt arbeta mot en gemensam vision om effektiva och välfungerade offentliga förvaltningar.

Kreativa byråkrater kan arbeta genom offentlig upphandling, som möjliggörare i en innovationssluss där kollegor kan utveckla idéer till företag eller som innovationsledare för att förbättra, effektivisera eller på helt nya sätt utföra uppgifter inom offentlig sektor i stort.

Mål, Framsteg, Nästa bästa steg ➤

Vi vill att Region Jämtland Härjedalen ska bli känd för sina kreativa byråkrater som effektivt hittar nya vägar för att lösa samhällsutmaningar tillsammans med medborgarna. Nytänkande, tillitsfullt och inkluderande.

Betydande framsteg har tagits i att förstå framgångsfaktorer för att arbeta och förverkliga innovationer inom offentlig sektor. Kreativa Byråkrater och kreativ byråkrati lockar till att tänka nytt och se möjligheter för alla offentliganställda.

Vi har lärt och skapat relationer med Halland, Södra Småland och Midtjylland i Danmark. Vi har samskapat med Charles Landry, pappan till begreppet "Creative bureaucracy". Vi arbetar för att få aktionsforskningsmedel till Mittuniversitetet för att utveckla en nationell nod om kunskap kring förverkligande och implementering av innovationer i offentlig sektor i Sverige.

Fördjupning

Läs inspirationsrapporten **En innovationsvänlig offentlig verksamhet i Jämtland Härjedalen*, Klas Palm 2014.

Samtliga inspirationsrapporter finns att läsa och ladda från www.regionjh.se/nyskapande

Aktiviteter

Alla delområden och förslag på aktiviteter är hämtade från dialoger med medborgare och experter under 2013-2015. Följ framstegen inom varje område digitalt via innovationsbloggen. Aktiviteterna är förslag till vad vi som region behöver ta tag i. Vissa har påbörjats, vissa har inte ens formulerats mer än i en mening. Vem som ska göra det? Det är vi alla, och du är varmt välkommen att ta tag i det du vill ska ske.

30. Dialogplattform om Kreativa byråkrater
31. Bok om Kreativa byråkrater
32. Förändringsledning - Budget och finansieringslösningar för innovation
33. Förändringsledning - Personalpolitik för innovation
34. Förändringsledning - Organisationskultur för innovation
35. Förändringsledning - Strukturer för innovation och implementering
36. Utvecklat samskapande mellan regional utveckling och regional hälso- och sjukvård
37. Inkubatorsverksamhet - Offentliga verksamheter används som test- och referensmiljöer för innovationer
38. Inkubatorsverksamhet - Initiera en klustersatsning inom distansoberoende tjänsteutveckling som ett led i att överbrygga regionens stora avstånd exempelvis inom sjukvården
39. Offentlig upphandling och innovationsdriven upphandling används som drivkraft för innovation
40. Forskningsartikel: Framgångsfaktorer för att arbeta med innovation i förvaltningsbyråkrati
41. Forskningsartikel: Framgångsfaktorer för att konkret förverkliga innovativa idéer i en byråkratisk organisation
42. Inspirationsrapport: *En innovationsvänlig offentlig verksamhet

Utveckla talanger

I vår fantastiska region Jämtland Härjedalen bor det ca 126 000 individer. Det är vi som är tillgången, det riktiga värdet i vår region, inget annat.

Innovation görs inte av maskiner, utan av människor som har idéer och förmågan att samskapa med andra för att utveckla dom till samhällsnyttiga aktiviteter.

Att hitta former för samskapande där eld-själar inte "brinner upp" är lika viktigt som locka nya talangfulla individer att flytta till vår region.

Mittuniversitetet har en väldigt viktig roll i den kontinuerliga ström av ung talang som årligen kommer till Campus Östersund. Unga

talangfulla individer som tillför kreativitet, inspiration och nya idéer under sina studieår. De flesta kommer flytta härifrån, några blir kvar, startar eget eller blir anställda.

Att hitta och utveckla former för ökat samskapande mellan studenter och doktorander mellan näringslivet, samhället och Mittuniversitetet är oerhört spännande och har en fantastisk potential att utvecklas via exempelvis industri- och samhällsdoktorandprogram för att nämna några möjligheter.

Mål, Framsteg, Nästa bästa steg ➤

Region Jämtland Härjedalen lockar fram talangen i alla människor genom entreprenörskapsandan, miljön, idrottskulturen och den samskapande kulturen.

Vi har tillsammans med Mittuniversitetet utvecklat idéer för den kreativa nyskapande studentregionen. Tre studentteam har i en innovationstävling fått utveckla koncept för Makersspace, funktion för kreativa möten inom KULTR-appen och en hållbarhetsutbildning för alla studenter. Ett sommarkontor med anställda studenter utvecklade konceptet kring kreativa byråkrater för alla våra kommuner.

Den första studentmötesplatsen "Sustainable September" anordnades liksom att ett förslag på koncept för hur regionen ska kunna vinna tävlingen Årets Studentstad 2017 har överlämnats till samverkansgruppen MittÖs. Fler medborgardrivna initiativ så som Hej Främling!, TEDx Östersund, CIA och liknande får stöd i vår region.

Fördjupning

Läs inspirationsrapporten **En kreativ och öppen miljö på campus*, Birgitta Nilsson 2015.

Samtliga inspirationsrapporter finns att läsa och ladda från www.regionjh.se/nyskapande

Aktiviteter

Alla delområden och förslag på aktiviteter är hämtade från dialoger med medborgare och experter under 2013-2015. Följ framstegen inom varje område digitalt via innovationsbloggen. Aktiviteterna är förslag till vad vi som region behöver ta tag i. Vissa har påbörjats, vissa har inte ens formulerats mer än i en mening. Vem som ska göra det? Det är vi alla, och du är varmt välkommen att ta tag i det du vill ska ske.

43. Stödja fler medborgardrivna initiativ så som Hej Främling, TEDx Östersund, CIA och liknande
44. Utveckla stödsystemet för social innovation i alla utvecklingsfaser
45. Kompetensutveckling inom dialogbaserad utveckling, uppskattande ledarskapsbeteenden och styrkebaserad förändringsledning
46. Skapa mentorprogram inom innovation
47. Synliggöra idrottares framgångsfaktorer och föra över dem till entreprenörs- och innovations sammanhang
48. Utveckla fler samhällsdoktorandprogram
49. Utveckla fler industridoktorandprogram
50. Ansökan årets studentstad 2017
51. Innan studenten kommer till Östersund
52. Under tiden som student i Östersund: Innovationstävling för studenter
- Utveckla KULTR-appen med fokus på studenterna
53. Under tiden som student i Östersund: Innovationstävling för studenter
- Utveckla ett Makerspace med fokus på studenter
54. Under tiden som student i Östersund: Innovationstävling för studenter - Starta en hållbarhets-utbildning för alla studenter
55. Under tiden som student i Östersund: Första Sustainable September genomfört
56. Efter studierna: Sommarkontor med studenter
57. Efter studierna: Mäkla examensarbeten i Jämtland Härjedalen "Ta hjälp av en student"
58. Inspirationsrapport: *Östersund - Studentstaden. En kreativ och öppen miljö på campus.

Grejen med Jämtland Härjedalen

I dagens globala samhälle, som vi är en liten del av, blir det viktigt att klargöra vad som är vårt signum och speciella styrkor framför andra.

Vad är det som skiljer vår region från Västmanland eller varför ska man bosätta sig i Klövsjö när man kan välja att slå sig ner på Kinnekulle? Att kontinuerligt arbeta med omvärldsanalys för att förstå globala trender är viktigt. Det är lätt att bli hemmablind och förnöjsam som gör att vi kanske missar att bjuda in fler talangfulla, kreativa och glada människor till vår region.

Våra destinationsbolag gör ett fantastiskt jobb med att sprida bilden av natur, snö, skidåkande människor, vandring, friluftsliv och

vidder. Det ska vi stärka, utveckla och inspirera till fler branscher och områden.

Vårt fantastiska kulturliv behöver synas mer liksom alla kreativa människor engagerade i ideella föreningar, bygdeföreningar och idrottsklubbar.

Att kontinuerligt förstå och förmedla våra egna unika världen i vår blomstrande landsbygd i norra Sverige kommer vara en framgångsfaktor för att skapa framtida samarbeten och samhällsutveckling.

Mål, Framsteg, Nästa bästa steg ➤

Att förstå grejen med Jämtland Härjedalen är att leva upp till vår vision om en region att längta till och att växa i. Vi har en bra utgångspunkt i processerna med att skapa en regional innovationsstrategi och program där flera inspirationsrapporter har översatt andra goda exempel till jamtska. Stöd för att underlätta företagande och innovation finns nu på plats.

Region Jämtland Härjedalen visar ledarskap genom att systematisera regelbundna dialogbase- och samskapande möten i ett årshjul, inspirerat av bl.a. Sustainable Cleveland. Flera regioner och universitet kommer ansluta för att lära och utveckla. Ett nodssystem inom och mellan kommunerna och regionen kommer växa fram med förebild från exempelvis södra Småland.

Att tillgängliggöra öppna offentliga data (Big Data) kan vara ett nästa bästa steg för ökat samskapande om vår gemensamma samhällsutveckling mellan kreativa byråkrater och alla medborgare.

Fördjupning

Läs inspirationsrapporten **Vad är grejen med Jämtland?*, Birgitta Nilsson 2014.

Samtliga inspirationsrapporter finns att läsa och ladda från www.regionjh.se/nyskapande

Aktiviteter

Alla delområden och förslag på aktiviteter är hämtade från dialoger med medborgare och experter under 2013-2015. Följ framstegen inom varje område digitalt via innovationsbloggen. Aktiviteterna är förslag till vad vi som region behöver ta tag i. Vissa har påbörjats, vissa har inte ens formulerats mer än i en mening. Vem som ska göra det? Det är vi alla, och du är varmt välkommen att ta tag i det du vill ska ske.

59. Innovativa lösningar i krympande kommuner - Lösningar och modeller utifrån lokala behov och förutsättningar.
60. Innovativa lösningar i krympande kommuner - Satsning på att tillgängliggöra Open data
61. Effektivare organisation - Bilda en informationsenhet med ett tydligt uppdrag att marknadsföra regionen, driva samverkansprocesser med syfte att öka inflyttningen, arbeta med omvärldsbevakning och nansera bilden av Region Jämtland Härjedalen och Norra Sverige
62. Förverkliga Region Jämtland Härjedalens jämställdhetsstrategi
63. Effektivare stöd - Utveckla regionalt innovationsprogram och formerna för ett regionalt ledarskap 2014-2015
64. Effektivare stöd - Inspirationsrapport: *Vad är grejen med Jämtland Härjedalen?
65. Effektivare stöd - Inspirationsrapporter framtagna för att skapa omvärldsbevakning och inspiration utifrån innovationsstrategins prioriterade insatsområden

Gränslösa grannar

Vår förmåga att skapa blomstrande och livgivande nätverk och samarbeten kommer bli helt avgörande för våra möjligheter att skapa samhällsnyttiga innovationer som utvecklar vår region.

Ny IT-teknik med utbyggt bredband, smart-phones och molnlösningar/appar gör att hela världen är våra grannar. Men teknik allena räcker inte, vi måste mötas också och ta vara på de komparativa (specifika) fördelar som just vår region har.

I väster har vi ett av Europas mest spännande och dynamiska regioner – Sör- & Nord Trøndelags fylken med Trondheim som den stora motorn för teknisk forskning och utveckling i hela Norge. En del skiljer i förutsättningar, men det mesta förenar.

Vi har en järnväg som förenar oss och en Green-highway som ligger i framkant för elbil-s användning och infrastruktur, som inspirerar till nya satsningar med fokus på kreativitet, samhällsutveckling och innovation för hela Mittnordens utveckling och framtid.

Nordiska vänner med lång tradition och samskapande inom bl.a. Nordens Gröna Bälte och Mitt Norden Kommittén. Det finns stor vilja och potential i att förstärka traditionen av väst-östlig samverkan, både i infrastrukturprojekt men även forsknings- och innovationsinriktat. Nordens Gröna Bälte med inriktning på cirkulär ekonomi och omställning till fossilfritt samhälle lockar.

Vi har en järnväg som förenar oss och en Green-highway som ligger i framkant för elbil-s användning och infrastruktur, som inspirerar till nya satsningar med fokus på kreativitet, samhällsutveckling och innovation för hela Mittnordens utveckling och framtid.

Mål, Framsteg, Nästa bästa steg ➤

Att se våra globala medmänniskor som vänner och skapa förutsättningar för gränslös kommunikation, kunskapsöverföring och samskapande är vårt mål. Våra vänner i väst och öst är prioriterade. Nordens Gröna Bälte är ett starkt varumärke med lång tradition av gränsoverskridande samarbeten.

Nära dialog finns med fylkena i Trøndelag om den smarta regionen, en utveckling av konceptet "Smart Cities" med fokus på städer i storstadsregioner. Vi utvecklar kraft och nyskapande kring det Gröna skiftet/Cirkulär ekonomi, IT och Öppna data. Vi tar snabba steg så att regionerna Jämtland Härjedalen och Trøndelag med sina företag och akademier blir en motor för hela norra Skandinavien utifrån hållbar medborgardriven innovation och utveckling.

Fördjupning

Läs inspirationsrapporten **Nordens Gröna Bälte – utveckling baserad på gränsresursen Sverige/Norge*, Håkan Lutz, Evoluzion 2014.

Samtliga inspirationsrapporter finns att läsa och ladda från www.regionjh.se/nyskapande

Aktiviteter

Alla delområden och förslag på aktiviteter är hämtade från dialoger med medborgare och experter under 2013-2015. Följ framstegen inom varje område digitalt via innovationsbloggen. Aktiviteterna är förslag till vad vi som region behöver ta tag i. Vissa har påbörjats, vissa har inte ens formulerats mer än i en mening. Vem som ska göra det? Det är vi alla, och du är varmt välkommen att ta tag i det du vill ska ske.

66. Skapa gränsoverskridande dialogbaserade mötesplatser inspirerat av Cleveland, USA och Mötesplats Lycksele i Region Västerbotten på några utvalda fokusområden ex. Cirkulär ekonomi/Bioekonomi, Smart Regions, Open data (offentliga data/infrastruktur över gränsen)
67. Skapa lärprocesser att utgå ifrån vid initiering av alla nya projekt inom Sverige-Norge programmet (Interreg)
68. Eliminera handelshinder (Exempelvis gemensamma handelskontor)
69. Import av innovativa människor (Exempelvis likt Startup Chile)
70. Kompetensutveckling: Innovation (Exempelvis etablering av "Center of excellence for innovation management")
71. Inspirationsrapport: *Nordens Gröna Bälte - utveckling baserad på gränsresursen Sverige/Norge

Cirkulär ekonomi som utvecklingsmotor

Orden hållbart och småskaligt kommer ofta på tal i Jämtland Härjedalen som något som vi är kända för.

Cirkulär ekonomi har lockat många till engagemang och nyfikenhet om hur företag, individer och regionen praktiskt kan agera för att skapa social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet på nya sätt.

Inom cirkulär ekonomi finns fyra områden som är speciellt intressanta. Regioner som samskarar, hur design används vid produkttillverkning för 100% återvinning, modeller för

företagssymbioser där avfall blir till andra företags resurs samt nya affärsmodeller för hyra, dela låna ekonomin.

Speciellt den sistnämnda är mycket intressant för Jämtland Härjedalen där flera företag nu finns som säljer funktion framför produkt, inte minst inom turism och friluftsliv där "hyra-skidor-konceptet" nu snabbt sprider sig till fler funktionsområden!

Mål, Framsteg, Nästa bästa steg ➤

Målet är att Jämtland Härjedalens fokus på cirkulär ekonomi sätter oss på världskartan som den region att inspireras av för att skapa regionalt ekonomiskt värde, framtidstro och engagemang för vår tids viktigaste fråga - klimat och resurseffektivitet.

Våra företag gör härliga framsteg i att avfall blir råvaror i nya produkter. Företagssymbioser börjar gro där resurser delas samtidigt som nya affärsmodeller utvecklas för HYRA, DELA, LÅNA ekonomier, där kunden köper funktion framför produkt.

Regionens nästa bästa steg blir aktivt medlemskap i "Circular 100", där global regional samverkan stimulerar till fler företag som Rent-A-Plagg i Åre att utvecklas och växa i vår härliga region.

Fördjupning

Läs inspirationsrapport **Hur kan cirkulär ekonomi skapa värde i Jämtland Härjedalen?*, Tobias Jansson, Circulareconomy.se 2014.

Samtliga inspirationsrapporter finns att läsa och ladda från www.regionjh.se/nyskapande

Aktiviteter

Alla delområden och förslag på aktiviteter är hämtade från dialoger med medborgare och experter under 2013-2015. Följ framstegen inom varje område digitalt via innovationsbloggen. Aktiviteterna är förslag till vad vi som region behöver ta tag i. Vissa har påbörjats, vissa har inte ens formulerats mer än i en mening. Vem som ska göra det? Det är vi alla, och du är varmt välkommen att ta tag i det du vill ska ske.

72. Kunskapsutveckling genom innovationsplattformen Circular Economy 100
73. CradleNet i Jämtland Härjedalen
74. Kulturen får det att hända - Stödja mötesplatser för Cirkulär ekonomi
75. Kulturen får det att hända - Etablera ett regionalt projektkontor som kan möjliggöra projektconcept
76. Företagscoaching: Från linjär till cirkulär affärsmodell - Erbjud stöd med fokus på cirkulär innovation
77. Matchmaking: Restmaterial som resurs - Marknadsplats för materialströmmar etableras regionalt
78. Matchmaking: Moderföretag som plattform för innovation - Stimulera nya affärsmodeller för HYRA, DELA, LÅNA ekonomin
79. Utveckla kollaborativa transportlösningar - gränsöverskridande med Trøndelag
80. Utveckla kollaborativa transportlösningar - inomregionala
81. Inspirationsrapport: *Hur kan cirkulär ekonomi skapa värde i Region Jämtland Härjedalen, utifrån ett småskalighets- glesbygds- och hållbarhetsperspektiv?

Verktygslåda FÖR nyskapare

Principer *för* nyskapande

Här är några viktiga principer att förhålla sig till vid nyskapande. Använd sökord "Design thinking mindset" i valfri sökmotor för att läsa mer.

1. Se människor som resurs
2. Sätt samskapande i centrum
3. Veta var i processen vi är
4. Var experimentell med skisser och prototyper
5. Visualisera dina tankar
6. Prioritera att få fram många idéer
7. Snabb verkstad
8. Uppmuntra galna idéer
9. Tillräckligt bra duger
10. Bygg på varandras idéer
11. Fira framsteg tillsammans

Kunskap via regionjh.se/nyskapande

Innovationsarbetet i Jämtland Härjedalen samlar löpande på sig bra kunskap och omvärldsbevakar nyskapandet i världen.

Ta del av kunskap här:

- » Ladda ner inspirationsrapporter för varje fokusområde från innovationsbloggen.
- » Se filmer med våra inbjudna talare på Region Jämtland Härjedalens Vimeo-kanal.
- » Läs lägesrapporter om de olika fokusområdena för innovationsarbetet via innovationsbloggen.
- » Följ kvalitetsteknik på Mittuniversitetet för den senaste forskningen inom dialogbaserad utveckling.

Arrangera en idéverkstad eller *samlar* ihop ett framstegsteam

Om du aktivt vill påbörja en förändring, förädling eller tänka nytt tillsammans med människor omkring dig är ett tips att arrangera ett kreativt möte. På så vis kan alla som är intresserade av att bidra vara med och hjälpa till. Glöm inte att alltid avsluta med att bestämma vad nästa steg är!

Digitala verktyg

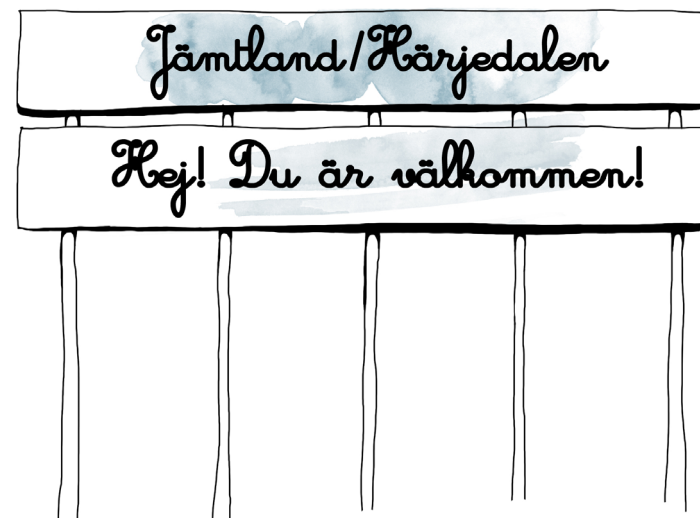
- » Trello - en digital anslagstavla där team jobbar tillsammans på distans
- » Google Drive - molnbaserad dokumenthantering
- » Telefonkonferens för upp till fem personer via Phonera
- » Google Hangouts - Digitalt mötesrum

Mallar *för* nyskapande

- » **Besök: svid.Se eller methodkit.Com**
- Samlade designverktyg för att driva utvecklingsprocess
- » Vi har samlat de **verktyg** som används i Region Jämtland Härjedalens innovationsarbete på hemsidan:
www.regionjh.se/nyskapande

Resurser

- » **Aktörskarta Jämtland Härjedalen**
(PDF finns på:
www.regionjh.se/nyskapande)
- » Regional sida på www.verksam.se
- » Spridning av öppna aktiviteter genom Kultr-appens flik för "kreativa möten"

Produktion

Innovationsprogrammet har tagits fram på uppdrag av Region Jämtland Härjedalen och med stöd från Tillväxtverket.

Rättigheter

Innehållet i denna publikation betraktas som Open source och är fritt att sprida. Ikoner är designade av Freepik.

Design och layout

Region Jämtland Härjedalen tillsammans med Trampolin PR.

Illustrationer

Helene Gedda och Trampolin PR.

Kontakt

Erik Noaksson
Innovationsstrateg
Region Jämtland Härjedalen
erik.noaksson@regionjh.se
063-14 65 62

NYSKAPANDE & KREATIV I JÄMTLAND HÄRJEDALEN

- vårt regionala innovationsprogram visar oss vägen!

Innovationsprogrammet är uppbyggt kring sju kärnprocesser som alla innehåller förslag på aktiviteter som riktar sig till olika aktörer i samhället och som vi hoppas se utvecklas under de kommande fem åren. Innovationsprogrammet bygger på frivillighet och inspiration. Aktiviteter inom kärnprocesserna vill regionen se utvecklas i dialog mellan de aktörer och individer som inspireras och känner att de kan bidra på bästa sätt. Programmet bygger på ett individuellt och kollektivt ansvarstagande för våra olika roller i samhällssystemet. Det regionala ledarskapet i innovationsfrågan vill Region Jämtland Härjedalen utveckla genom att kontinuerligt stimulera till kreativa mötesplatser där aktiviteterna i innovationsprogrammet utvecklas och görs samhällsnyttiga.

Regionen vill även stimulera till framväxten av en årlig Mötesplats Jämtland Härjedalen som i dialog hyllar, inspirerar och synliggör alla människor som skapar vår gemensamma framtid.

Genom långsiktighet, samhandling och dialog tror vi det är fullt möjligt att stärka vår kultur, samhörighet och tillit för att till 2025 ha skapat en innovativ inkluderande samhällsutveckling i världsklass. Välkommen!

REGION
JÄMTLAND
HÄRJEDALEN

VI HAR FÅTT STÖD AV

**TILLVÄXT
VERKET**